

בע"מ 7260-05-25 - פלונית נ' המחלקה לשירותים חברתיים - עו"ס נוער

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

בע"מ 7260-05-25

לפני:	כבוד השופטת יעל וילנר
המבקשת: נגד	פלונית
המשיבים:	1. המחלקה לשירותים חברתיים - עו"ס נוער 2. פלוני
תאריך הישיבה: בשם המבקשת: בשם המשיבה 1:	בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית משפט לנוער (השופטת ד' מרשק מרום) מיום 24.4.2025 בענ"א 1861-04-25 כ' אייר תשפ"ה (18 מאי 2025)
בשם המשיב 2: הקטינה (באמצעות אפוטרופא לדין):	עו"ד אפרת בוגנים שאג; עו"ד שירי כהן עו"ד שי שמחויב; עו"ד שירה ברק עו"ד נעמה שריג

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת ד' מרשק מרום) בענ"א 1861-04-25 מיום 24.4.2025, שבגדרו נדחה ערעור המבקשת על החלטת בית המשפט לענייני משפחה בראשון לציון (השופטת מ' ברגר בלום) בתנ"ז 80988-12-24 מיום 12.3.2025, שהורה על הוצאת בתה של המבקשת ממשמורתה והעברתה למרכז חירום.

רקע והליכים קודמים

2. בשנת 2014 נולדה מ' (להלן: הקטינה), בתם של המבקשת (להלן: האם) והמשיב 2 (להלן: האב), שנפרדו זמן קצר לאחר לידתה. מאז, סוגיות שונות הנוגעות לחיי הקטינה מוסדרות בבית המשפט, נוכח מחלוקות שהתגלעו בין הוריה, בין היתר בנושאי מזונות, משמורת ושהות. במסגרת ההליכים שניהלו כאמור הורי הקטינה, החל משנת 2020 הוגשו לבית המשפט לענייני משפחה מספר חוות דעת של גורמים מקצועיים בעניינה. מחוות דעת אלו עלה, בין היתר, כי הקטינה מצויה במצוקה רגשית מתמשכת, אשר קשורה בעיקרה לרכיבים סימביוטיים בקשר עם האם, וכי מצוקה זאת מוצאת ביטוי בהפרעת חרדה רחבת היקף, הכוללת אילמות סלקטיבית. לנוכח ממצאים אלו, בחוות הדעת הומלץ, בין היתר, להפנות את הקטינה לטיפול פסיכולוגי ולאבחון פסיכו-דידקטי; ולשלבה בקבוצה טיפולית לילדים המתמודדים עם אילמות סלקטיבית ובפעילויות חברתיות התואמות את גילה.

3. למרות הממצאים הנ"ל שצוינו בחוות הדעת, בחלוף השנים לא יושמו ההמלצות באשר לטיפול בקטינה, וכך גם הסדרי השהות שעליהם הסכימו הוריה. אלו הופרו פעם אחר פעם על ידי האם, כך שהאב לא ראה את הקטינה מחודש דצמבר 2023.

4. בהמשך לאמור, ביום 29.2.2024 הגיש האב תביעה לבית המשפט לענייני משפחה, שבמסגרתה ביקש למנות מומחה לחידוש קשר ולניכור הורי; ולבחון את האפשרות להעביר אליו את האחריות ההורית על הקטינה, או להוציא את הקטינה ממשמורת האם למרכז חירום. בית המשפט מינה מומחית לחידוש קשר, אשר הגיעה למסקנה כי במסגרת הטיפול במרפאתה אין היתכנות לחידוש הקשר בין האב לקטינה, בין היתר בשל התפיסה השלילית של הקטינה כלפי אביה, אשר מושפעת מהאם.

5. ביום 18.11.2024 כונסה ועדת תכנון טיפול בעניינה של הקטינה, שהמליצה על שילובה במרכז חירום. בהמשך לכך, ביום 31.12.2024 הגישה המשיבה 1, עו"ס לחוק הנוער, בקשה להכיר בקטינה כנזקקת לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960 (להלן: חוק הנוער או החוק), מכוח סעיף 2(2) לחוק ("האחראי על הקטין אינו מסוגל לטפל בו או להשגיח עליו או שהוא מזניח את הטיפול או ההשגחה"), או מכוח סעיף 2(6) לחוק ("שלומו הגופני או הנפשי נפגע או עלול להיפגע מכל סיבה אחרת"). בהחלטתו מיום 13.2.2025 הכריז בית המשפט לענייני משפחה על הקטינה כנזקקת לפי סעיף 2(6) לחוק, לנוכח אבחונים המעידים על מצבה הרגשי המורכב, וקבע כי ניתנת לאם הזדמנות אחרונה לקיים את הסדרי השהות עם האב. ברם, מהודעות עדכון שהוגשו לבית המשפט, עלה כי ניסיון זה כשל.

6. לנוכח האמור, בהחלטתו מיום 12.3.2025 קבע בית המשפט לענייני משפחה, כי המקרה דן מעלה סממנים מובהקים של ניכור הורי; כי כל אפשרויות הטיפול בקטינה בקהילה מוצו

ללא הצלחה, בשל התנגדותה העקבית של האם; וכי לנוכח האמור, לא נותרה ברירה אלא להוציא את הקטינה ממשמורת הוריה, מכוח הוראות סעיף 3(4) לחוק הנוער, ולהעבירה באופן זמני למרכז חירום, לצורך אבחון, טיפול ושהייה במקום ניטרלי. בית המשפט ציין כי הקשיים הרגשיים של הקטינה מעוררים דאגה בקרב גורמי הטיפול כבר מספר שנים, והפנה לתסקיר שירותי הרווחה משנת 2020, שהצביע על רמת חרדה גבוהה אצל הקטינה במפגש עם זרים; לאבחון שנערך לקטינה בשנת 2021, שבו תוארה מצוקה רגשית משמעותית של הקטינה, שבאה לידי ביטוי בהפרעת חרדה רחבת היקף, הכוללת אילמות סלקטיבית; וכן לאבחון פסיכו-דיאגנוסטי שנערך לקטינה בשנת 2024 (להלן: האבחון משנת 2024 או האבחון), שלפיו הקטינה עודנה סובלת מרמות חרדה גבוהות ומאילמות סלקטיבית, וחלה הדרדרות במצבה הלימודי, החברתי והרגשי.

7. על החלטה זו הגישה האם ערעור לבית המשפט המחוזי, וטענה כי היא מסכימה לכל תוכנית לטיפול בקטינה; וכי בהתאם להמלצות האבחון משנת 2024, הוצאת הקטינה ממשמורתה של האם עלולה להרע את מצבה הרגשי של הקטינה. מנגד, טענו המשיבה 1; האב; והאפוטרופא לדין של הקטינה, כי בשל מצוקתה הנפשית, ומשנכשלו הניסיונות לטפל בה בקהילה, הוצאתה למרכז חירום מוצדקת והכרחית.

8. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור, וציין כי הרגרסיה המדאיגה במצבה של הקטינה, כפי שעולה מחוות הדעת של גורמי הטיפול במהלך השנים, מובילה למסקנה כי יש לשים קץ לניסיונות הטיפול בקהילה, ולהעביר את הקטינה למרכז חירום, מקום ניטרלי שבו ניתן יהיה לסייע לה. באשר להמלצות האבחון משנת 2024, צוין כי לעמדת גורמי הטיפול בשירותי הרווחה, אשר מכירים את הקטינה מזה שנים, יש יתרון על פני עמדת עורך האבחון האמור, שנערך על סמך מפגש בודד עמה; כי המלצות האבחון הן רק נדבך אחד מתוך החומר שהצטבר במהלך השנים בעניינה של הקטינה; וכי בכל אופן, בהמלצת האבחון נכתב כי יש העדפה לטיפול בקהילה "במידת האפשר", בעוד שבשלב הנוכחי, הטיפול בקהילה אינו עוד אפשרי. בית המשפט המחוזי הבהיר, כי הבסיס להכרעתו אינו קיומו של ניכור הורי, אלא המצוקה הנפשית הקיצונית שבה נתונה הקטינה.

9. מכאן בקשת רשות הערעור שלפניי, שהוגשה לצד בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי. בהחלטתי מיום 7.5.2025 נעתרתי לבקשת עיכוב הביצוע.

טענות הצדדים

10. האם טוענת, בעיקרו של דבר, כי הוצאת הקטינה ממשמורתה תפגע בקטינה, שטובתה היא להיות עם אמה; זאת, בין היתר, בשים לב להמלצת האבחון משנת 2024, שבו צוין כי קיים חשש שהוצאת הקטינה למסגרת חוץ ביתית תוביל להרעה במצבה הרגשי, בשל הקושי שלה

לתקשר את מצוקתה. עוד נטען, בין השאר, כי טרם מוצו אפשרויות הטיפול בקהילה, שעליהן הומלץ באבחון משנת 2024; וכי הטיפול הפסיכולוגי בקטינה סוכל על ידי האב.

11. מנגד, המשיבה 1, האב והאפטרופא לדין של הקטינה, סומכים ידיהם על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. בעיקרו של דבר, נטען כי במשך שנים ארוכות הקטינה אינה מקבלת את הטיפול שהיא זקוקה לו; כי האם אינה משתפת פעולה בכל הנוגע לטיפול בקטינה במסגרת הקהילה; וכי לנוכח האמור, ובשים לב למצבה הקשה של הקטינה, טובתה מחייבת להעבירה למרכז חירום. האפטרופא לדין מדגישה, כי כל אמצעי הטיפול בקהילה נוסו וסוכלו על ידי האם; וכי למרות ההבנה העמוקה לקושי הכרוך במעבר למרכז חירום ולחששה הכן של האם, נראה שיש הכרח ב"שינוי מסלול" לטובת הקטינה.

דיון והכרעה

12. לאחר שעיינתי בבקשה ובתשובות לה, ולאחר שקיימתי דיון במעמד הצדדים ובאי-כוחם, קבעתי בהחלטתי מיום 18.5.2025 כי דין הבקשה להידחות. מחמת סד הזמנים, ההחלטה הנ"ל ניתנה ללא הנמקה, וזו תובא להלן.

13. כידוע, רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן אך במקרים חריגים, שבהם מתעוררת שאלה עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים, או כאשר ישנו חשש לעיוות דין (ראו, מני רבים: בע"מ 53191-04-25 פלוני נ' פלונית, פס' 8 (15.5.2025); בע"מ 12871-03-25 פלוני נ' פלוני, פס' 6 (12.5.2025)). אכן, כבר נפסק כי בבקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי" שעניינה יחסי הורים וילדים וטובתם של קטינים, אמות מידה אלו עשויות להתפרש באופן גמיש יותר, אך אין משמעות הדבר שרשות ערעור תינתן באורח "אוטומטי" (ראו: רע"א 4383/20 פלונית נ' עו"ס לפי חוק הנוער, פס' 8 (1.7.2020); רע"א 5164/19 פלוני נ' פקיד סעד אבן יהודה, פס' 4 (31.7.2019)).

14. בענייננו, מבלי להקל ראש בקושי הרב הכרוך בכך מבחינתה של האם, לא מצאתי כי המקרה דנן נמנה עם החריגים הנ"ל המצדיקים מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי". הבקשה שלפניי נטועה עמוק בנסיבות המקרה הפרטני, ואינה מעוררת שאלה משפטית החורגת מדל"ת אמותיו; ואף לא נטען אחרת. כמו כן, לא מצאתי כי קיים חשש לעיוות דין.

15. אין לכחד, הוצאת ילד ממשמורת הוריו היא צעד קיצוני, שיש לנקוט בו, ככלל, רק כאשר כלו כל הקיצין (ראו: בע"מ 3747/24 פלונית נ' פלונית, פס' 7 (3.5.2024)). ואולם, לא מצאתי כי ענייננו מצדיק סטייה מכלל זה. הערכאות למטה התרשמו, על בסיס חוות הדעת והאבחונים של גורמי המקצוע בעניין הקטינה, כי במשך השנים שבהן היא נמצאת במשמורתה של האם,

הקטינה אינה מקבלת את הטיפולים הנחוצים לה; וכי מצבה הרגשי והנפשי קשה, ואף נמצא ברגרסיה. בתוך כך, אינני סבורה כי הוצאת הקטינה ממשמורת האם מנוגדת להמלצות האבחון משנת 2024. אמנם באבחון נכתב כי יש העדפה "במידת האפשר" לטיפול בקהילה, אך נראה כי כך גם סברו הערכאות למטה; בהחלטותיהן נקבע, על סמך עמדת שירותי הרווחה, כי הדבר אינו אפשרי עוד, משכל דרכי הטיפול בקהילה מוצו ללא הועיל, ומצבה של הקטינה מוסיף להידרדר.

במצב דברים זה, שבו ההחלטות הנדונות מבוססות על חוות הדעת המקצועיות בעניין הקטינה ועל עמדת גורמי הרווחה והאפוסטרופא לדין, לא מצאתי הצדקה להיעתר לבקשה שלפניי (ראו: רע"א 5737/15 פלונית נ' ב"כ היועץ המשפטי לממשלה משרד הרווחה והשירותים החברתיים, פס' 23 (4.11.2015); בע"מ 6515/23 פלוני נ' פלונית, פס' 5 (31.8.2023); בע"מ 42890-04-25 פלונית נ' פלוני, פס' 3 (8.5.2025)).

16. לנוכח האמור, הבקשה נדחית, מכוח סמכותי לפי תקנה 148א לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, אשר הוחלה גם על בקשות רשות ערעור בענייני משפחה, מכוח תקנה 44 לתקנות בית המשפט לענייני משפחה (סדרי דין), התשפ"א-2020.

בנסיבות העניין, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ח אייר תשפ"ה (26 מאי 2025).

יעל וילנר
שופטת